

Bohoslužba v rodině pro dospělé

1) Připravme místo

Je dobré věnovat přípravě pozornost a vyzdobit místo podobně jako oltář. Na stole hezký ubrus, svíce, kříž, případně květina, Bible, ve které je založeno nedělní evangelium.

Vytiskneme několikrát texty čtení a nedělního evangelia a připravíme tužky. Pokud nemáme tiskárnu, lze doma vyhledat Bible a texty najít v nich. Každý krok modlitby lze proložit písničkou, pokud někdo doma hraje na kytaru či klavír a jsou k dispozici noty.

2) Začínáme

Když se všichni shromáždí kolem připraveného stolu otec rodiny nebo maminka (dále jen zkráceně P jako předsedající) začnou křížem:

P: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Na začátku bohoslužby si přiznejme své hříchy a prosme Pána za odpuštění.

P: Smiluj se nad námi, Pane,

Ostatní: Hřešili jsme proti tobě.

P: Ukaž nám, Pane, své milosrdenství.

Ostatní: A dej nám svou spásu.

P: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože, odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného.

Všichni: Amen.

3) Čteme z Písma svatého

Někdo z přítomných (je možné se střídat) přečte pomalu a kvalitně čtení a příslušné nedělní evangelium (texty lze nalézt zde: <https://www.vira.cz/nedelni-liturgie>).

Jednotlivá čtení je možné proložit žalmem jako při mši sv. a před evangeliem zazpívat píseň nebo zpěv Aleluja.

Po zaznění textů je čas na chvíli ticha (cca 10 minut) a setrvání s Božím slovem. Je možné si v textu zatrhnout slova, věty, které mě zaujaly nebo si pod text napsat, co mě v slyšených textech oslovilo.

Následně všichni čtou slova, věty, které si zatrhly i to, jak na ně Boží slovo zapůsobilo. Není nutné říkat vše naráz, ale je možné udělat několik kol. Není třeba se bát říct i slovo, které už zaznělo od někoho jiného a je možné je znovu opakovat.

4) Vyznání víry

P: Nyní společně vyznejme víru:

Všichni: Věřím v jednoho Boha,
Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země,
všeho viditelného i neviditelného.
Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista,
jednorozeného Syna Božího,
který se zrodil z Otce přede všemi věky:
Bůh z Boha, Světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha,
zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem:
skrze něho všechno je stvořeno.
On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe.
Skrze Ducha Svatého přijal tělo z Marie Panny
a stal se člověkem.
Byl za nás ukřižován, za dnů Pontia Piláta byl umučen a pohřben.
Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma.
Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce.
A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé
a jeho království bude bez konce.
Věřím v Ducha Svatého, Pána a dárce života,
který z Otce i Syna vychází,
s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavována mluvil ústy proroků.
Věřím v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev.
Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.
Očekávám vzkříšení mrtvých
a život budoucího věku. Amen.

5) Společně prosíme (a děkujeme)

Následuje modlitba proseb (díků). Lze ji v této podobě volně proložit i poděkováním za vše dobré, co nám Bůh dává. Můžeme vyjít z textu, který se četl. Za každou prosbou se připojí jednoduché zvolání „Amen“, „Prosíme tě, vyslyš nás“, nebo „Díky tobě, Pane“.

P: Nyní připojíme modlitbu proseb.

- Můžeme využít připravené prosby např. zde: <https://www.pastorace.cz/primluyv>
- Lze říkat prosby zcela spontánně.
- Kde je to pro účastníky obtížné, lze vyslovit jen jedno slovo, které naši prosbu charakterizuje (např.: za nemocné, za rodiče...). Ktakové modlitbě se rády připojí i děti.
- Formy proseb a děkovaní se mohou vzájemně kombinovat a doplnit...

5) Modlitba Otče náš

Po přímlovách se společně pomodlíme modlitbu Páně.

P: Pomodleme se modlitbu, kterou nás naučil Pán Ježíš:

Všichni: Otče náš, jenž jsi na nebesích,

posvět se jméno tvé.

Přijď království tvé.

Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny,

jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Amen.

Můžeme připojit i pozdrav pokoje:

P: Pán Ježíš nám přinesl pokoj. Díky jeho oběti můžeme i my mít jeho a dávat ho také druhým. Proto se navzájem pozdravme pozdravením pokoje.

6) Požehnání

P: Nyní si vyprosme navzájem Boží ochranu a požehnání: Dej nám Bože své požehnání, chraň nás všeho zlého a doved' nás do života věčného.

Všichni: Amen.

P: Dobrořečme Pánu.

Všichni: Bohu díky.

TEXTY K DOMÁCÍ BOHOSLUŽBĚ

4. neděle adventní

1. ČTENÍ

2 Sam 7,1-5.8b-12.14.16

Po roce 1000 př. Kr. král David získal území celého Izraele. V 6. kapitole Druhé knihy Samuelovy se vypráví o přenesení archy úmluvy, znamení Boží přítomnosti, do Jeruzaléma. Další kapitola mluví o jeruzalémském chrámu, který nazývá dům Boží. Slovo dům v Bibli označuje nejen budovu, ale také rodinu.

Čtení z druhé knihy Samuelovy.

Když se usadil král David ve svém paláci a Hospodin mu popřál pokoj od všech okolních nepřátel, pravil král proroku Nátanovi: "Podívej se, já bydlím v domě z cedrů, zatímco Boží archa přebývá uprostřed stanových pláten." Nátan odpověděl králi: "Jdi a splň všechny záměry, které máš v srdci, vždyť Hospodin je s tebou!" Ale v oné noci ozvalo se Hospodinovo slovo k Nátanovi: "Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin: Ty mi chceš vystavět dům, kde bych bydlel? Já jsem tě vzal z pastviny od ovcí, abys byl vládcem nad mým izraelským lidem, a byl jsem s tebou ve všem, cos podnikal, vyhubil jsem před tebou všechny tvé nepřátele. Zjednám ti veliké jméno, jaké mají ti největší na zemi. Určím svému izraelskému lidu místo, zasadím ho tam a bude tam bydlet. Nebude se už děsit a lidé oddaní zločinu se neodváží ho sužovat jako dříve, v dobách, kdy jsem ustanovil nad svým izraelským lidem soudce. Popřeji mu pokoj ode všech jeho nepřátel. Hospodin ti oznamuje, že vystaví dům tobě. Až se naplní tvé dny a uložíš se ke svým otcům, vzbudím po tobě potomstvo, které vzejde z tvých útroby, a upevním jeho království. Já mu budu otcem a on mi bude synem. Tvůj dům a tvé království potrvá přede mnou navěky, tvůj trůn bude pevný navždy."

ŽALM

Žl 89,2-3.4-5.27+29

Odpověď: Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech.

Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech,
po všechna pokolení hlásat svými ústy tvou věrnost.

Řekl jsi totiž: "Navěky je založena milost."

Na nebi jsi upevnil svou věrnost.

Odpověď: Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech.

Smlouvu jsem sjednal se svým vyvoleným,
přísahal jsem Davidovi, svému služebníku:

Navěky zajistím tvůj rod

a tvůj trůn zbuduji na všechna pokolení.

Odpověď: Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech.

On mě bude vzývat: Ty jsi můj otec,
můj Bůh a skála mé spásy.

Navěky mu zachovám svou milost,
má smlouva s ním platit nepřestane.

Odpověď: Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech.

2. ČTENÍ

Řím 16,25-27

Úplný závěr Listu Římanům shrnuje poselství celé knihy. Pavel v řadě kapitol hájil spásu skrze víru v Krista. Nikoli konání skutků, ale víra zachraňuje.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

(Bratři!) Bůh vás může utvrdit, (abyste žili) podle evangelia, jak jsem vám ho hlásal, a podle kázání o Ježíši Kristu. Bylo vám zjeveno toto tajemství, které bylo skryté od věčných časů, ale dnes je zřejmé předpověďmi Písma na příkaz věčného Boha a oznámeno všem národům, aby ho vírou poslušně přijaly. A proto Bohu, který jediný je moudrý, buď skrze Ježíše Krista sláva na věčné věky. Amen.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

Aleluja. Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova. Aleluja.

EVANGELIUM

Lk 1,26-38

Text evangelia není primárně mariánský, ale zaměřený především na Krista. Právě v této chvíli Bůh plní svůj dávný slib. Neustrňme jen na pokusech vysvětlit, „jak to bylo“. Vnímejme literární poselství: milostí přichází Bůh a člověk – Ježíš.

Z Evangelia podle Lukáše.

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: "Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!" Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce." Maria řekla andělovi: "Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám." Anděl jí odpověděl: "Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a

je už v šestém měsíci, ačkoliv byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného." Maria řekla: "Jsem služebnice Páně; ať se mi stane podle tvého slova." A anděl od ní odešel.

K ZAMYŠLENÍ

Narození Ježíše je samozřejmě spojeno s jeho matkou. V textu evangelia jde o postoj Marie, která přijímá Boží plán se všemi důsledky. Žasneme nad bezprostředností a pokorou této dívenky (mohlo jí být patnáct let). Ale klíčová je jiná věc! Anděl jí říká: „Milosti plná!“ Bůh Marii zahrnuje zvláštní milostí. Bez ní by Maria nemohla svůj úkol naplnit. Ukazuje se zde typický „Boží mechanismus“ povolání. On nás zve do svého plánu. Pokud ho přijmeme, dává nám svoji milost, abychom ho mohli uskutečnit, i když se můžeme cítit nedostatečně zdatnými. Je to především Boží dílo, do kterého zahrnuje své služebníky. Proto je zvěstování Panně Marii vzorem naší odpovědi na Boží povolání.

Výklad biblického textu

Výklad biblického textu

v. 26 anděl Gabriel: toto jméno znamená *Boží síla* nebo *Boží muž*. Je to anděl, který byl od Boha poslán k lidem s důležitým poselstvím. Byl poslán k Danielovi (Dan 8,16), k Zachariášovi (Lk 1,19) a k Marii (Lk 1,26n).

v. 28 První slovo se obvykle překládá starobylým tvarem *zdravas*, který znamená *bud' zdráva*. Můžeme si všimnout, že všude tam, kde Boží posel vystupuje v souvislosti s počátky Ježíšova pozemského života, přináší s sebou velikou radost. Ať jde o Zachariáše (Lk 1,14), nebo o pastýře, kteří se dozvídají o Ježíšově narození (Lk 2,10). Z toho všeho je zřejmé, že právě ústřední a nejdůležitější zvěst Božího posla se vyznačuje radostí. V řeckém textu zní první slovo pozdravu *chaire*, což znamená *raduj se*. Od počátku probíhá tedy všechno s radostí a v jásotu. Jako první přijímá Maria od anděla poselství, které bychom mohli opsat slovy: Máš všechny důvody k radosti. Má zvěst zasahuje do hloubi tvého nitra. Tvůj úžas a porozumění může být provázeno jen radostí a jásavým přitakáním. Andělovo druhé slovo *milostiplná* vyjadřuje důvod radosti: Jsi milostiplná, neboť Bůh ti poskytl svou milost a přízeň; má v tobě své zalíbení. Zahrnul tě svou milostivou láskou. Tato skutečnost je tak podstatná, že ji anděl obměňuje slovy: „nalezla jsi milost u Boha“ (Lk 1,30). Jde tak příznačný rys Mariiny osoby, že ji anděl při pozdravu nenazývá jménem („Maria“), nýbrž oslovuje ji *milostiplná*, jako by jí dával nové jméno. Takto je vyjádřen její vztah vůči Bohu a Boží vztah k ní. Slovem *milostiplná* je formulován základ jejího povolání a její veškeré radosti. Můžeme snad říci: *Maria* je jméno, které dostala

od svých rodičů; *milostiplná* je jméno, které jí dal Bůh. Museli bychom nejdříve pochopit, kdo je Bůh, abychom skutečně pochopili, co znamená, že Maria je milostiplná, že Bůh jí projevil svou milostivou lásku. Tento úžas a údiv zaznívá v 8. žalmu. Žalmista si klade otázku se zřetelem na Boží dílo, na jeho velikost a majestát: „Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš?“ (Žl 8,5).

Pán s Tebou poukazuje na Boží pomoc. Nemluví se zde o všeobecné Boží přítomnosti, nýbrž je přislíbena účinná a působivá Boží pomoc a podpora. Tohoto ujištění se nedostalo v dějinách Božího lidu každému příslušníkovi izraelského národa, nýbrž pouze postavám zvláštním způsobem vyvoleným a povoláním, jakými byli například Jakub, Mojžíš, Jozue, Gedeon nebo David. Tito povolání nezůstávají ve svém úkolu odkázáni na své vlastní lidské síly. Bůh nepostupuje tak, že by lidi pouze povolal a pak je ponechal na holičkách. Naopak, doprovází je a uschopňuje k uskutečňování jejich úkolu. Bůh má trvalý zájem o člověka, kterého povolal, a zůstává mu věrný. Boží doprovázení a jeho pomoc je povolánímu jistotou.

v. 29 Maria reaguje na andělova slova citově i rozumově: zarazí se a uvažuje. Nechala se poselstvím zasáhnout a snaží se o hlubší pochopení. Povolání každého člověka žije z toho, že se povolání nechává oslovovat Bohem stále znovu a do větší hloubky, že se mu úplně odevzdává a snaží se pochopit význam svého povolání.

v. 31 Maria může darovat Ježíšovi lidský život. V jejím těle má získat lidské tělo. Ona mu rovněž má dát jméno. Marii jsou svěřeny všechny úkoly, které má jako matka vůči svému dítěti. Celá je postavena do služby Ježíšovi.

v. 34 Svou otázkou prosí Maria o další vysvětlení. Anděl o ní doposud mluvil jako o matce, ale nezmínil se o žádném otci. Maria se drží andělových slov, ani je nedoplňuje, ani nerozvádí pomocí nějaké vlastní úvahy. Ale neví, jak má jako panna uskutečnit sama tento úkol. Povolání člověk poznává svou vlastní nedostatečnost. Bůh ji svou stvořitelskou a životodárnou mocí uschopní k službě, která zahrnuje Ježíšův vstup do lidské existence.

v. 38 Slovy: „*služebnice Páně*“ vyjadřuje Maria svůj vztah vůči Bohu. Je si vědoma, že je pověřena službou Bohu. Nechce prosazovat své vlastní plány a představy. Chce naslouchat Pánu a plnit jeho vůli. Mariina odpověď je vzdálena všemu vyvyšování. Vyjadřuje však jisté a radostné vědomí, že je Pánem vzata do jeho služby. Čím větší je pán, tím čestnější je být v jeho službách. Hospodinovými služebníky jsou ve Starém zákoně nazýváni významní lidé, kteří byli Bohem povoláni, jako např. Mojžíš, Jozue, David nebo někteří proroci. Žádná žena kromě Panny Marie není v Písmu svatém nazvána „Pánovou služebnicí“.

K TÉMATU

Celý svět čeká na Mariinu odpověď

Slyšela jsi, Panno, že počneš a porodíš syna. Slyšela jsi, že se to nestane prostřednictvím člověka, nýbrž prostřednictvím Ducha Svatého. Anděl očekává odpovědi; je totiž čas, aby se vrátil k Bohu, jenž ho poslal. I my, ó Paní, očekáváme slovo slitování, my, které žalostně tísní odsuzující rozsudek. A hle, nabízí se ti výkupná cena za naši spásu: budeme vysvobozeni ihned, budeš-li souhlasit. Všichni jsme byli stvořeni skrze věčné Boží Slovo, a hle, umíráme. Skrze tvou krátkou odpověď můžeme dojít obnovy, abychom mohli být znovu povoláni k životu.

Za to tě snažně prosí, dobrotivá Panno, politováníhodný Adam, vyhnaný z ráje, se svým ubohým potomstvem, za to tě prosí Abraham i David. Za to žadoní i ostatní svatí otcové, vlastně tvoji otcové, vždyť i oni přebývají v krajně stínu smrti. To očekává vkleče u tvých nohou celý svět.

Ne neopodstatněně, vždyť na tom, co řekneš, závisí útěcha ubohých, vykoupení zajatých, vysvobození odsouzených a konečně spása všech Adamových dětí, celého tvého rodu.

Dej spěšně odpověď, Panno! Odpověz rychle andělovi a skrze anděla i Pánu. Odpověz slovo a přijmi Slovo. Prones své a počni božské. Vypuť pomíjející slovo a pojmi do sebe Slovo věčné.

Proč se zdráháš? Proč se chvěješ? Věř, vyznávej a přijmi. Nechť pokora nabere odvahu, ostýchavost důvěru. Naprosto se nyní nehodí, aby panenská prostota zapoměla na moudrost. V této jediné věci se, moudrá Panno, neboj opovázlivosti. I když je mlčenlivá ostýchavost žádoucí, přece jen je nyní více zapotřebí prokázat zbožnost slovem.

Otevři, blahoslavená Panno, srdce víře, ústa vyznání, lůno Stvořiteli. Hle, ten, po němž touží všechny národy, klepe venku na dveře. Co kdyby pro tvé meškání přešel, a ty bys znovu musela s bolestí hledat toho, kterého tvá duše miluje? Vstaň, běž a otevři! Vstaň vírou, běž zbožností, otevři vyznáním. A řekla: Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!

Svatý Bernard z Clairvaux – Chvály panenské Matky

Dnešním evangeliem naše adventní těšení se vlastně vrcholí. Jsme přímými svědky události, ve které se z Božích zaslíbení po dlouhé a strastiplné cestě dějinami stává realita. V Mariině „fiat“ - „ano“ se konečně stává Boží přítomnost v lidském světě doslova hmatatelnou skutečností. Co víc si má přát člověk odkázaný ve své přizemnosti často jen na to, nač si může „sáhnout“?

Ani Maria není ničím jiným než člověkem. I ona žádá kus jistoty – klade otázky a chce pochopit. V čem je však obdivuhodná, je to, že jí coby jistota postačí Boží slovo: „U Boha není nic nemožného.“

Přemýšleli jste někdy o tom, co bychom si z celého Písma vybrali, kdybychom si nesměli vzít víc než jedinou větu? Mohla by jí být právě ta zmíněná. Je v ní obsaženo veškeré vysvětlení Božího bytí, dějin spásy, přítomnosti Boha v nás i podstaty či budoucnosti stvoření: „U Boha není nic nemožného!“

A v této souvislosti si můžeme položit už na prahu Vánoc ještě jednu podobnou otázku: Kdyby se i naše modlitby a mluvení k Bohu mělo vejít do jedné jediné věty, jak by tato věta zněla?

I tuhle větu nacházíme v dnešním evangeliu. Je to Mariino statečné a obdivuhodné: „Ať se mi stane podle tvého slova.“ Možná se na takovou velkodušnost a odvahu necítíme. Ale zkusme se v těchto posledních dnech adventu vrátet k dnešnímu evangeliu a nechme na sebe opakovaně působit sílu tohoto zásadního vyjádření slova Božího: „U Boha není nic nemožného!“ Je v této souvislosti až tak nemožné mu opravdu celým srdcem uvěřit a cele se odevzdat do jeho rukou?

Petr Vrbacký - Vzhůru k vodám